

Protokoly mudrců pokroku

Usáma bin Ládín i 12 let po smrti oslovuje Západ

Dezinformace patří ke strašákům dneška. Ne že by neexistovaly, ne že by neuposilovala umělá inteligence, ne že by nepáchaly značné škody. Ale dělat z nich hromosvod všeho zla, organizovat proti nim kruciáty a zakládat vládní úřady pro boj s nimi odvádí pozornost od jiných, možná aktuálnějších hrozeb. Jednu takovou představuje pamflet nazvaný *Dopis Americe*. Budí rozruch ve světě a zprávy o něm se dostaly i do českých médií. V čem je problém?

Dopis Americe není dezinformace, ale autentický text. Napsal ho v roce 2002 – rok po útoku teroristů al-Káidy na USA, který zanechal na tři tisíce mrtvých – Usáma bin Ládín. Vůdce al-Káidy v něm tvrdí, že je k útoku nevedla nenávisť k Americe. Kdepak. Byli prý vedeni jen tím, že Spojené státy podporují Izrael. A sám vznik Izraele je prý „zločin, který musí být anulován“.

Ten pamflet ležel 21 let kdesi v internetovém suterénu. Od doby, kdy ho britský list *The Guardian* zmínil ve svém článku a pak založil do svého archivu. Jinými slovy, 21 let nikoho nezajímalo, ostatně sám Usáma, kdy již 12 let – od května 2011, kdy ho zabilo americké komando, – mrtev. A i kdyby nebyl, máme brát vážně bláboly teroristů? Od manifestů lidí typu Andere Breivika dávají média ruce pryč. Nebo od pamfletu Brentona Tarranta, jenž vystřílel mešitu na Novém Zélandu.

To Usámův pamflet je jiná káva. Sedmého října zaútočil Hamás na izraelské vesnice (1200 mrtvých), čímž zahájil válku v Pásmu Gazy. A 15. listopadu list *The Guardian* z neobjasněného důvodu dal na web starší text s linkem na *Dopis Americe*. Všimli si toho anglosaští, především američtí pokrokaři (wokové) a začali si připadat jako osvícení. Generaci lidí, kteří 11. září 2001 byli malými dětmi či ještě ani nebyli na světě, ten pamflet zaujal. Vždyť to, co psal v roce 2002 Usáma, ladí s tím, co se sami dovídají ve školách, médiích i na sociálních sítích v rámci postkoloniálních studií či kritické rasové teorie.

Jsou to lidé, kteří vystupují proti Izraeli, neboť v jejich očích představuje agresora, koloniální a bělošský režim i okupanta. Tak to přece tvrdí pokrokoví učitelé postkoloniálních studií a tak to napsal před 21 lety Usáma bin Ládín. No nekupte to. A wokové „to kupují“, přesněji šíří hlavně na sociální síti TikTok coby „analýzu“. (Na okraj, pamatujete si ještě „analýzu“ 17. listopadu od Miroslava Dolejšího?) Na sociálních sítích šíří i své pocity. „Prostě to čtete, mně to otevřelo oči,“ napsala Kiana Lerouxová s tím, že oněch dvacet minut (doba na přečtení textu) změnilo celý její pohled na svět.

Kde už jsme se s něčím takovým – s tak vlivným pamfletem protizidovského ražení – setkali? Na mysl se derou *Protokoly sionských mudrců* z roku 1903, což je ale ukáзка dezinformace. Obecně se má za to, že jde o podvrh z dílny tajné policie carské Ruska. Je to pamflet v muslimském světě stále oblíbený a vydávaný, ale na Západě nikoliv.

Dopis Americe je případ, jenž nevdává. V novinách *Die Welt* to shrnuje Ruud Koopmans: „Hodně mladých Američanů má natolik vymyté mozky postkoloniálními studií a kritickou rasovou teorií, že objevili Usámu coby postkoloniálního teoretika.“ Už tušíte, jak mohou vypadat *Protokoly sionských mudrců* pro éru IT?

Zbyněk Petráček

Generaci lidí, kteří

11. září 2001 byli malými dětmi či ani nebyli na světě, ten pamflet zaujal.

Co psal v roce 2002 Usáma, ladí s tím, co se sami dovídají i na sociálních sítích o postkoloniálních studiích či kritické rasové teorii.

”

Záplatování nic neřeší

Vládní reprezentanti se předhánějí ve vyjmenovávání všeho, co nemohou udělat

Ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka představil minulý týden návrh na zvýšení hranice odchodu do penze pro ročníky narozené počínaje letopočtem 1966. Určitě tak nečinil rád a špatnému skóre své strany v průzkumech veřejného mínění tím patrně nepomůže. A nadto ještě 17. listopadu začal před Úřadem vlády držet protestní hladovku signatář *Charty 77* a zakladatel knihovny samizdatové a exilové literatury *Libri prohibiti*, jedenasedmdesátiletý Jiří Gruntorád s požadavkem na Jurečkovo odstoupení. Vyměřování důchodů lidem pronásledovaným komunistickým režimem totiž stále dostatečně nebere v potaz, že kvůli svým postojům museli často pracovat v podřadných a špatně placených profesích. Mechanicky vypočtený penzijní výměr je tedy ještě jednou, na stará kolena, vlastně trestá.

Mistři reformních koncepcí

Leč Gruntorádem nastíněný problém je sice pro řadu lidí bolestivý a morálně odsouzený, pro státní rozpočet však neznámá vážná problém a vláda si s ním rozhodně nějak poradí. Na rozdíl od drtivého tlaku demografických, ekonomických i sociálních parametrů, které ženou důchodový účet do záporných čísel, a velí tudíž k ráznému zásahu. Po něm se ostatně volá již desítky let, sešlo se a rozpustilo se už několik komisí a zejména politici z pravicových nebo středových stran mají slova o potřebě důchodové reformy v repertoáru takřka coby povinný cvik.

Nic zásadního se však dosud nestalo a i Jurečkův návrh znamená pouze dílčí úpravu parametrů. Leč ona pasivita má prostou příčinu: důchodová reforma prostě zabolí. Situaci, kdy poměrně stoupá počet lidí v důchodovém věku a zmenšuje se podíl lidí ve věku produktivním, což se děje kvůli nižší porodnosti i skvělým úspěchům stále dražšího zdravotnictví, lze řešit v zásadě třemi způsoby, popřípadě jejich kombinací.

Prodlužováním věku odchodu do penze, omežováním výše důchodů či nárůstem objemu plateb na důchodové pojištění včetně připlácení si formou soukromé

JOSEF MLEJNEK JR.
politolog

Důchod pronásledovaným komunistickým režimem se zatím nevyměřuje s ohledem na to, že museli pracovat ve špatně placených profesích

”

ho spojení. Politická popularita z toho ale nikomu nekouká.

Nicméně pokud se v české kotlině neobjeví nová ložiska ropy nebo jestli se z krušnohorského lithia nestane naše „ropa 21. století“, musí tato i příští česká vláda buď takřkajíc tnout do živého, anebo se chystat na státní bankrot.

Ovšem penzijní reforma zdaleka nepředstavuje jedinou potíž současné pětičlenné vlády. Rada Českomoravské konfederace odborových svazů vyhlásila 27. listopad dnem protestů za lepší budoucnost České republiky včetně výstražné hodinové stávky pracovníků některých odvětví či profesí. Odborový předák Josef Středula uvedl mezi hlavními důvody kromě dopadů konsolidačního balíčku třeba omezení důchodů, pokles reálných mezd i zdražování elektřiny. Tedy problém mimořádného kalibru.

A zatímco u důchodů lze alespoň racionálně argumentovat ve prospěch nutnosti „utažení opasků“, u cen energií nemají podobné argumenty mnoho šancí na úspěch. Ekonom, zejména specialista na energeti-

ku dovede sice proces cenotvorby u elektřiny vysvětlit, běžný občan však stejně nechápe, proč se tolik liší výrobní náklady v Dukovanech nebo v Temelíně od ceny, kterou platí koncoví uživatelé. Logicky za tím bude spatřovat nějaké spiknutí mocných a bohatých, poněvadž rozdíl je skoro astronomický.

Stoik premiérem se teď nehodí

Premiér Petr Fiala ve svém nešťastném nákupním videu nedávno vysvětloval, že vláda nemá v rukou cenotvorbu, a tudíž mu nezbývá než morálně apelovat na producenty a distributory potravin. Z hlediska učebnice základů tržní ekonomiky měl asi pravdu, nicméně občané chtějí po vládě v podobných případech zásah. A u elektřiny pak platí, že její cenu deformuje celá řada netržních mechanismů včetně, kulantně řečeno, dost nešikovné podpory zelené energie v rámci Evropské unie. Tedy politické faktory, které někdo zavedl, a dají se proto politickou cestou zrušit či nějak transformovat. Nicméně vláda v tomto ohledu stále projevuje až trestuhodnou pasivitu, problém řeší dotacemi, tudíž záplatováním.

Avšak válka na Ukrajině se patrně poleče a na Blízkém východě dlouho nenastane klid čili nelze spoléhat na skutečnost, že světové ceny surovin a energií tak nějak zase spadnou. Přičemž vysoké ceny za energie podvazují průmyslovou výrobu i chod celé ekonomiky, což se logicky následně projeví rovněž nižšími příjmy státního rozpočtu, a tedy potenciálně hloubením deficitu.

Fialův kabinet si přitom vytkl za cíl konsolidovat veřejné finance a i vzhledem k zostření bezpečnostní situace dávat na obranu dvě procenta HDP, jak žádá NATO. Určitě nevládně ve snadné době, ale tím spíše si už nevystačí s populární mantrou: „Za všechno může Babiš!“

Bez ráznějších opatření se zde naznačené nakupené rozpory sesypou vládě i občanům na hlavu. Lze to shrnout i konkrétně prakticky: bez reformy penzí a snížení cen energií si prostě drahá americká letadla F-35 nebudeme moci dovolit. Doba si žádá ofenzivnější přístup.

SAFESPACE

Bill Maher a Ted Cruz

S távají nám herci. Taková škoda! Kdo nám teď bude na Twitteru vysvětlovat, co si myslí o palestinsko-židovské otázce? Těmito slovy otevřel před týdnem svou show populární americký komik Bill Maher. Maher je liberální Žid, který vždycky volil demokracii. Poslední dobou – s tím, jak na americké levici narůstá sektářství, – bývá ale nezřídká hozen do konzervativního, ba dokonce pravicového tábora. Otázka Státu Izrael je totiž jen jednou z mnoha, kde se s „těmi pitomými blbečky“, kterým se u nás říká progresivisté, neshodne.

Maherův posun je pozoruhodný zejména v tom, že žádný není. Pustíte-li si jeho show z doby před dvaceti lety, je to v zásadě pořád ten stejný Bill. Kouří marihuanu, prostořece komentuje sexuální otázky, aplauduje toleranci, nesnáší dogmatismus. Je to Amerika kolem něj, která se změnila. S tím, jak se přeskupila její stará politická mapa, židovští liberálové, jako je Bill, ztratili půdu pod nohama. S pravicí se neshodnovali hlavně kvůli potratům nebo zbráním, nalevo jim vadí špatně maskovaný antisemitismus, vyprázdňená budovatelská hesla a ostantativní zastávání správných postojů známé jako virtue signaling. Protože ale dominantní kultura je v Americe levicová, Bill zpravidla končí v disidentském táboře napravo.

S tím, jak se mění vnímání Mahera americkou společností, mění se výrazně i skladba jeho hostů. Řada z nich by před dvaceti lety o jeho show nezavádila – bylo to v době, kdy Maher byl jedním z mála oponentů války proti teroru, – a on

ŠTĚPÁN HOBZA
redaktor LN

S tím, jak se mění vnímání komika Mahera americkou společností, mění se výrazně i skladba jeho hostů. Řada z nich by před dvaceti lety o jeho show nezavádila. Tenhle nový trend dosáhl svého vrcholu před týdnem.

”

by nezavádil o ně. Pravicovní intelektuálové typu Jordan Peterson, židovští podcasteri jako Ben Shapiro či Trumpův ministr spravedlnosti Bill Barr – ti všichni během posledních let usedli proti Maherovi v jeho populární show *Real Time* na HBO.

Tenhle nový trend ale dosáhl svého vrcholu před týdnem, kdy Maher ve svém studiu přivítal pravicově-konzervativního senátora Teda Cruze. Ještě před několika málo lety by bylo těžké představit si nepravděpodobnější dvojici, protože Cruz je příliš napravo i na některé republikány. V poslední době se vyprofiloval jako zastánce svobody slova na univerzitách a ve svobodném prostoru.

Ne že by si snad Maher s Cruzem bezvýhradně padli do náruče. Minimálně navenek dodrželi své pravo-levé difference a židovský komik si neodpustil několik zídovských vtípů na adresu republikánů i Cruze jako takového. Třeba když Cruz obhajoval myšlenku, že strana, která nerespektuje americkou demokracii, jsou ve skutečnosti levicoví demokraté, nikoli pravicoví republikáni, Maher se ho zeptal: „Vím, že jste teď vtípný, ale je tohleto vtíp?“

V mnoha věcech se ale Maher s Cruzem bezezbytku shodli. Zápas s „kulturním marxismem“, podpora Izraele, nedůvěra k mainstreamovým médiím – to všechno jsou otázky, kde si dnes židovský liberál s konzervativním pravičkem podávají ruce. „Cítím se teď špatně za všechny vtípky, které jsem o vás udělal,“ řekl Maher – a je to snad nejlepší doklad divokého oblouku, který americká politika za poslední dvě dekády udělala.

LIDOVÉ NOVINY

Vydavatel: MAFRA, a. s., Karla Engliše 519/11, 150 00 Praha 5, IČ 45313351, evidenční číslo MK: E 5168, ISSN 0862-5921

REDAKCE:

ŠÉFREDAKTOR Petr Bušta ŘEDITEL Veselín Vačkov

VEDOUcí VYDÁNÍ A HLAVNÍ EDITOŘI Lukáš Novotný, Petr Závozda, Martin Hampejs ŠÉFKOMENTÁTOR Petr Kamberský VEDOUcí LIDOVKY.CZ Petr Vnouček

VEDOUcí REDAKTOŘI RUBRIK Martin Zvěřina (názory),

Michal Pavec (domov a ekonomika), Robert Schuster (svět), Jana Machalická (kultura), Ondřej Trunečka (sport), Michal Růžička (foto), Petra Smítalová (Akademie), Roman Šitner (Nemovitosti), Radek John (Medicina & věda), Martin Eglyed (seriály LN), Petr Kamberský (Orientace), Kateřina Svobodová (Relax), Marie Bordier (Pátek LN), Eva Hlinovská (Esprit)

VEDOUcí GRAFICKÉHO STUDIA Štěpán Korčíš FOTOEDITOŘI Jan Bezucha, Josef Tomáš Hromada JAZYKOVÁ REDAKTORKA Iva Pospíšilová

Adresa redakce: Lidové noviny, Anděl Media Centrum, Karla Engliše 519/11, 150 00 Praha 5 – Smíchov Tel. ústředna 225 067 111, dopisy@lidovky.cz, www.lidovky.cz

Inzerce: Mafra, a. s., Anděl Media Centrum, Karla Engliše 519/11, 150 00 Praha 5 – Smíchov, Key Account Manager: Ivana Weissová, ivana.weissova@mafra.cz, konference: Jan Kreidl, jan.kreidl@mafra.cz, https://events.mafra.cz

Inzerce v regionech: Severní Čechy tel. 478 636 311, Liberecký kraj tel. 488 123 311, Hradecký kraj tel. 498 515 311, Pardubický kraj tel. 467 303 311, Jižní Čechy tel. 388 909 313, Plzeňský kraj tel. 374 333 311, Karlovarský kraj tel. 359 404 311, Moravskoslezský kraj tel. 558 959 311, Střední Morava tel. 583 808 311, Východní Morava tel. 576 202 311, Jižní Morava tel. 516 202 315, Vysočina tel. 564 606 311

Předplatné: Informace, objednávky pro tuzemské doručování, změny a přerušení na tel. 225 555 533, e-mail: predplatne@lidovky.cz, www.lidovenoviny.cz a na adrese Lidových novin, oddělení předplatného. Reklamace na bezplatné lince 800 912 912

Digitální vydání: www.lidovenoviny.cz

Tisk: TISKÁRNÍ MAFRAPRINT Praha a Olomouc. Rozšiřuje PNS, a. s.

Prodaný náklad ověřuje ABC ČR. Četnost: vychází denně kromě neděle, místo vydání: Praha

© MAFRA, a. s., 2023 nebo uvedení dodavatelé obsahu. Jakékoli užití a šíření části nebo celku obsahu Lidových novin (včetně jejich překladů) bez písemného svolení vydavatele je zakázáno. Vydavatelství MAFRA, a. s., je součástí koncernu AGROFERT.

Pondělí SAFESPACE
Štěpána Hobzy

Úterý VYROZUMĚNÍ
Jany Machalické

Středa TELESKOP
Radka Johna

Čtvrtek OSTBLOG
Roberta Schustera

Pátek LÉKÁRNA
Istvána Léka

Sobota CHLÍVEK
Petra Kamberského